

บทที่ 5 ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธาร พื้นที่ต้นน้ำแม่สะงะ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ได้แบ่งผลการศึกษาออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำแม่สะงะ

ตอนที่ 4 ปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำแม่สะงะ

5.1 ข้อมูลพื้นฐานของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลพื้นฐานของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แบ่งออกเป็นปัจจัยต่าง ๆ รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของลักษณะทางสังคมของประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ป่าต้นน้ำแม่สะงะ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (205)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	191	93.
หญิง	14	6.8
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	21	10.2
21 - 35 ปี	91	44.4
36 - 50 ปี	79	38.5
50 ปีขึ้นไป	14	6.8
สถานภาพในครอบครัว		
หัวหน้าครอบครัว	152	74.1
ภรรยา	22	10.7
อื่น ๆ (บุตรชาย/บุตรสาวคนโต)	31	15.1

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (205)	ร้อยละ
ศาสนา		
พระพุทธศาสนา	168	82.0
คริสต์ศาสนา	31	15.1
อิสลาม	1	0.5
อื่น ๆ	5	2.4
การศึกษาสูงสุด		
ไม่ได้เรียนหนังสือ อ่านเขียนไม่ได้	72	35.6
ไม่ได้เรียนหนังสือ แต่อ่านเขียนได้	39	19.0
ประถมศึกษา	55	26.8
มัธยมศึกษา	26	12.7
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. / ปกศ.ต้น	10	4.9
อนุปริญญา / ปวส. / ปกศ.สูง / ปวท.	1	0.5
จบปริญญาตรี	2	1.0
อาชีพหลัก		
เกษตรกร	181	88.3
ค้าขาย	9	4.4
รับราชการ	2	1.0
หาของป่า	-	-
รับจ้าง	13	6.3
อื่น ๆ	-	-

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (205)	ร้อยละ
พื้นที่อยู่อาศัยและประกอบอาชีพ		
1 - 10 ไร่	64	31.2
11 - 20 ไร่	84	41.0
21 - 30 ไร่	45	22.0
31 ไร่ขึ้นไป	12	6.9
รายได้จากการประกอบอาชีพ		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	84	41.0
10,001 - 30,000 บาท	79	38.5
31,000 - 50,000 บาท	27	13.2
50,000 บาทขึ้นไป	15	7.3
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน (ปี)		
ต่ำกว่า 5 ปี	5	2.5
6 - 10 ปี	15	7.3
11 - 15 ปี	32	15.6
15 ปีขึ้นไป	153	74.6
การดำรงตำแหน่งที่เป็นทางการ		
กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน	6	2.9
กรรมการหมู่บ้าน	48	23.4
สมาชิก อบต.	45	22.0
ผสส. / อสม.	17	8.3
ไม่ดำรงตำแหน่งใด ๆ	89	43.4

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (205)	ร้อยละ (100.0)
การดำรงตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ		
ผู้นำกลุ่ม	11	5.4
กรรมการกลุ่ม	35	17.1
ผู้นำศาสนา	9	4.4
ผู้นำพิธีกรรม	10	4.9
ไม่ดำรงตำแหน่งใด ๆ	83	40.5
ไม่ตอบ	57	27.8
การเป็นสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ		
เป็น	107	52.2
ไม่เป็น	98	47.8
การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน		
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	35	17.1
กลุ่มออมทรัพย์	10	4.9
กลุ่มอนุรักษ์ป่า	67	32.7
กลุ่มผลไม้	25	12.2
กลุ่มพืชผัก / ไม้ดอกไม้ประดับ	45	22.0
กลุ่มอื่น ๆ	14	6.8
ไม่ตอบ	9	4.4
เชื้อเพลิงหุงต้ม		
ถ่าน	5	2.4
ไม้ฟืน	190	92.7
แก๊ส	5	2.4
ไฟฟ้า	5	2.4
อื่น ๆ	-	-

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (205)	ร้อยละ (100.0)
การได้รับข่าวสาร		
เคย	195	95.1
ไม่เคย	9	4.4
ไม่ตอบ	1	0.5
จำนวนการได้รับข่าวสาร		
ปีละ 1 – 3 ครั้ง	145	70.7
ปีละ 4 – 6 ครั้ง	30	14.6
ปีละ 7 – 9 ครั้ง	11	5.4
ปีละ 10 ครั้งขึ้นไป	18	8.8
ไม่ตอบ	1	0.5
สื่อข่าวสาร		
วิทยุ	8	3.9
โทรทัศน์	8	3.9
หนังสือพิมพ์	4	2.0
เพื่อนบ้าน	72	35.1
กำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน	35	17.1
กรรมการหมู่บ้าน	50	24.4
เจ้าหน้าที่ป่าไม้	24	11.7
ครู	-	-
พระสงฆ์	-	-
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร	4	2.0
องค์กรเอกชน	-	-
อื่น ๆ	-	-

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (205)	ร้อยละ (100.00)
การได้รับการอบรม		
ไม่เคยได้รับการอบรม	131	63.9
เคยได้รับการอบรม	74	36.1

จากตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของประชากรกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ป่าต้นน้ำแม่สะงะ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เพศ ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 93.2 ส่วนเพศหญิงมีเพียงร้อยละ 6.8 อายุ ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 21 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมา 36 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.5 และต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.2 ส่วนผู้ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีเพียงร้อยละ 6.8 สถานภาพ ในครอบครัว ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นหัวหน้าครอบครัว โดยคิดเป็นร้อยละ 74.1 รองลงมาสถานภาพอื่น ๆ ได้แก่ บุตรชายคนโตดูแลครอบครัวแทนพ่อแม่ คิดเป็นร้อยละ 15.9 และ ภรรยาคิดเป็นร้อยละ 10.7 ศาสนา ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา คิดเป็นร้อยละ 82.0 รองลงมา คริสต์ศาสนา คิดเป็นร้อยละ 15.1 และศาสนาอื่น ๆ ได้แก่ - นับถือผีบรรพบุรุษ คิดเป็นร้อยละ 2.4 ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละเพียง 0.5 เท่านั้น การศึกษาสูงสุด ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีการศึกษา คือ ไม่ได้เรียนหนังสือ อ่านเขียน ไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 34.6 รองลงมา มีการศึกษาอยู่ระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.8 สำหรับผู้ที่ไม่ได้เรียนหนังสือแต่สามารถอ่านออกเขียนได้ คิดเป็นร้อยละ 19.0 และ ผู้ที่มีการศึกษาอยู่ระดับมัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 12.7 ผู้ที่มีการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./ปวศ.ต้น คิดเป็นร้อยละ 4.9 จบปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 1.0 ผู้ที่จบอนุปริญญา/ปวส./ปวศ.สูง/ปวท. คิดเป็นร้อยละ 0.5 อาชีพหลัก ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 88.3 รองลงมา รับจ้างคิดเป็นร้อยละ 6.3 ส่วนผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขายคิดเป็นร้อยละ 4.4 รับราชการ คิดเป็นร้อยละ 1.0 พื้นที่ที่พักอาศัยและประกอบอาชีพ ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพื้นที่ 11 – 20 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 41.0 รองลงมา 1 – 10 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.2 และมีพื้นที่ 21 – 30 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 22.0 ผู้ที่มีพื้นที่ 31 ไร่ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.9 รายได้จาก การประกอบอาชีพ ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้จากการประกอบอาชีพต่อปีระดับรายได้

ต่ำกว่า 10,000บาท คิดเป็นร้อยละ 41.0 รองลงมา 10,001 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.5 ส่วนผู้ที่ มีรายได้อยู่ระหว่าง 31,000 – 50,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.2 และ 50,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.3 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน (ปี) ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 74.6 รองลงมา 11 – 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.6 ผู้ที่อาศัยอยู่ 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.3 ส่วนผู้ที่อาศัยอยู่ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.5 การดำรงตำแหน่งที่เป็นทางการประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งกรรมการหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 23.4 รองลงมาสมาชิก อบต. คิดเป็นร้อยละ 22.0 และผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ผสส./อสม. คิดเป็นร้อยละ 8.3 สำหรับกำนันผู้ใหญ่บ้าน 2.9 การดำรงตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งกรรมการกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 17.1 และผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้นำกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 5.4 ผู้นำศาสนาคิดเป็นร้อยละ 4.4 ผู้นำพิธีกรรม คิดเป็นร้อยละ 4.0 การเป็นสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 52.2 รองลงมา ไม่เป็น คิดเป็นร้อยละ 47.8 การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ป่า คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมา กลุ่มพืชผัก / ไม้ดอกไม้ประดับ คิดเป็นร้อยละ 22.0 ผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 17.1 กลุ่มผลไม้ คิดเป็นร้อยละ 12.2 กลุ่มอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 6.8 และกลุ่มชมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 4.9 เชื้อเพลิงหุงต้ม ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ไม้ฟืนในการหุงต้ม คิดเป็นร้อยละ 92.7 รองลงมา ถ่าน แก๊ส และ ไฟฟ้า คิดเป็นร้อยละ 2.4 เท่ากัน การได้รับข่าวสาร ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยได้รับข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 95.1 ส่วนไม่เคยได้รับข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 4.4 จำนวนการได้รับข่าวสาร ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารปีละ 1 – 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 70.7 รองลงมาปีละ 4 – 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.6 ผู้ที่ได้รับข่าวสาร 10 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8.8 ผู้ที่ได้รับ 7 – 9 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 5.4 สื่อข่าวสาร ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารผ่านทางเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 35.1 รองลงมากรรมการหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 24.4 ผ่านทางกำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 17.1 เจ้าหน้าที่ป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 11.7 โทรทัศน์และวิทยุ คิดเป็นร้อยละ 3.9 เท่ากัน ส่วนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 2.0 เท่ากันเช่นกัน สำหรับการได้รับการอบรมประชากรกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ ไม่เคยเข้ารับการอบรม คิดเป็นร้อยละ 63.9 ส่วนผู้ที่เคยได้รับการอบรมคิดเป็นร้อยละ 36.1

ตารางที่ 3 จำนวนร้อยละของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำ
และทรัพยากรธรรมชาติ

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ	ตอบถูก	ร้อยละ	ตอบผิด	ร้อยละ
1. พื้นที่ต้นน้ำมีความสำคัญต่อการมีฝนตกอย่าง ถูกต้องตามฤดูกาล	194	94.6	-	5.4
2. การปลูกป่าเพิ่มเติมเป็นการรักษาพื้นที่ต้นน้ำ วิธีหนึ่ง	193	94.1	12	5.9
3. ป่าไม้ในพื้นที่ต้นน้ำสามารถเกิดขึ้นเองตาม ธรรมชาติไม่จำเป็นต้องปลูกป่าเพิ่มเติม	127	62.0	78	38.0
4. การมีป่าไม้ในพื้นที่ต้นน้ำจะช่วยให้มีน้ำ ในห้วย, คลอง, แม่น้ำลำธารไหลตลอดปี	189	92.2	16	7.8
* 5. ท่านสามารถเปิดพื้นที่ป่าไม้หรือพื้นที่ต้นน้ำ เพื่อทำการเกษตรได้	170	82.9	35	17.1
* 6. การรักษาป่าในพื้นที่ต้นน้ำเป็นหน้าที่ของเจ้า หน้าที่ของรัฐเท่านั้น	172	83.9	33	16.1
7. ต้นไม้ช่วยลดความรุนแรงของการไหล ของน้ำได้	187	91.2	18	8.8
* 8. การถางป่าเพื่อขยายพื้นที่เพาะปลูกบนพื้นที่ต้น น้ำมาก ๆ เป็นวิธีการหนึ่งในการใช้พื้นที่ต้นน้ำ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	138	67.3	67	32.7
9. การดูแลรักษาป่าบริเวณพื้นที่ต้นน้ำที่ได้ผลดี คือการให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วย	194	94.6	11	5.4
* 10. การทำการเกษตรบนพื้นที่สูงอาศัยน้ำจากฝน เพียงอย่างเดียวไม่จำเป็นต้องดูแลรักษาป่า แต่อย่างใด	172	83.9	33	16.1

หมายเหตุ * คำถามในลักษณะเชิงลบ

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ	ตอบถูก		ตอบผิด	
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
*11. ในพื้นที่ต้นน้ำยังมีประชาชนมากเท่าใดยิ่งดี จะได้ช่วยกันดูแลรักษาพื้นที่ต้นน้ำได้อย่างไร ทั่วถึง	138	67.3	67	32.7
*12. การปลูกผัก ทำสวน เลี้ยงสัตว์ สามารถส่งเสริมหรือขยายพื้นที่ ไปยังพื้นที่ต้นน้ำได้ แต่ ต้องไม่ทำให้น้ำขุ่นสกปรก	116	56.6	89	43.4
*13. ประเทศไทยเป็นประเทศลึกรวม ไม่จำเป็น ต้องอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำไว้แต่อย่างใด เพราะ มีฝนตกเป็นประจำอยู่แล้ว	27	13.2	178	86.8
18. ต้นไม้ช่วยเก็บกักน้ำและชลอการไหลของน้ำ ให้เป็นไปตามธรรมชาติ	197	96.1	8	3.9
14. พื้นที่ต้นน้ำใดมีสภาพป่าไม้สมบูรณ์ แสดงว่า ประชาชนมีส่วนร่วมการดูแลป้องกันรักษาป่า	183	89.3	22	10.7
15. การปลูกพืชแบบขั้นบันได เป็นการป้องกันการ ชะล้างพังทลายของดินแบบหนึ่ง	194	94.6	11	5.4

หมายเหตุ * คำถามในลักษณะเชิงลบ

จากตารางที่ 2 แสดงคะแนน ร้อยละความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติค่อนข้างสูง โดยเมื่อพิจารณาตามรายชื่อที่ตอบถูกแล้วนำมาเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนสูงคือ ต้นไม้ช่วยเก็บกักน้ำและชลอการไหลของน้ำให้เป็นไปตามธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 96.1 การปลูกพืชแบบขั้นบันได เป็นการป้องกัน การชะล้างพังทลายของดินแบบหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 94.6 การดูแลรักษาป่าบริเวณพื้นที่ต้นน้ำที่ได้ผลดีคือการให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมด้วยคิดเป็นร้อยละ 94.6 การปลูกป่าเพิ่มเติมเป็นการรักษาพื้นที่ต้นน้ำวิธีหนึ่งคิดเป็นร้อยละ 94.6 พื้นที่ต้นน้ำมีความสำคัญต่อการมีฝนตกอย่างถูกต้องตามฤดูกาล คิดเป็น

ร้อยละ 94.6 การมีป่าไม้ในพื้นที่ต้นน้ำจะช่วยให้มีน้ำในห้วย, คลอง, แม่น้ำลำธารไหลตลอดปี คิดเป็นร้อยละ 92.2 ต้นไม้ช่วยลดความรุนแรงของการไหลของน้ำได้ คิดเป็นร้อยละ 91.2 การรักษาป่าในพื้นที่ต้นน้ำเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้นคิดเป็นร้อยละ 83.9 การทำการเกษตรบนพื้นที่สูงอาศัยน้ำจากฝนเพียงอย่างเดียว จำเป็นต้องดูแลรักษาป่าแต่อย่างใด คิดเป็นร้อยละ 83.9 การรักษาป่าในพื้นที่ต้นน้ำเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 83.9 ท่านสามารถเปิดพื้นที่ป่าไม้หรือพื้นที่ ต้นน้ำ เพื่อทำการเกษตรได้ คิดเป็นร้อยละ 82.9 การถางป่าเพื่อขยายพื้นที่เพาะปลูกบนพื้นที่ต้นน้ำมาก ๆ เป็นวิธีการหนึ่งในการใช้พื้นที่ต้นน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด คิดเป็นร้อยละ 67.3 ในพื้นที่ต้นน้ำยังมีประชาชนมากเท่าใดยิ่งดี จะได้ช่วย กันดูแลรักษาพื้นที่ต้นน้ำได้อย่างทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 67.3 ป่าไม้ในพื้นที่ต้นน้ำสามารถเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติไม่จำเป็นต้องปลูกป่าเพิ่มเติมคิดเป็นร้อยละ 62.0 การปลูกผัก ทำสวนเลี้ยงสัตว์ สามารถส่งเสริมหรือขยายพื้นที่ไปยังพื้นที่ต้นน้ำได้แต่ต้องไม่ทำให้น้ำขุ่นสกปรก คิดเป็นร้อยละ 56.6

สำหรับข้อที่ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบผิด คือประเทศไทยเป็นประเทศกสิกรรม ไม่จำเป็นต้องอนุรักษ์ที่ต้นน้ำไว้แต่อย่างใดเพราะมีฝนตกเป็นประจำอยู่แล้วคิดเป็นร้อยละ 86.8

ตารางที่ 4 จำนวนร้อยละ ของการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำแม่สะงะ

การมีส่วนร่วมของประชาชน	เคย	ร้อยละ	ไม่เคย	ร้อยละ
1. การเสนอความคิดเห็น				
1.1 เคยร่วมประชุมวางแผนการดำเนินงานอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำ	109	53.2	96	46.8
1.2 เคยร่วมประชุมวางแผนการดำเนินงานอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำนอกเขตของหมู่บ้าน	96	46.8	109	53.2
1.3 ร่วมแสดงความคิดเห็นต่างๆในการประชุม	119	58.0	86	42.0
1.4 เสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุมให้มีการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำในบริเวณหมู่บ้านของท่าน	129	62.9	76	37.1
1.5 เสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุมให้มีการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำในบริเวณหมู่บ้านของท่าน	124	60.5	81	39.5
2. การวางแผนหรือจัดทำโครงการฯ				
2.1 ร่วมประชุมเพื่อวางแผน/จัดทำโครงการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำแม่สะงะ	82	40.0	123	60.0
2.2 ร่วมประชุมเพื่อวางแผนโครงการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำแม่สะงะ	93	45.4	112	55.5
2.3 ร่วมประชุมเพื่อวางแผนดูแลรักษาป่าในพื้นที่ต้นน้ำ แม่สะงะ	102	49.8	103	50.2
2.4 ร่วมประชุมวางแผนป้องกันการบุกรุกทำลายป่าในพื้นที่ต้น	109	53.2	96	46.8
2.5 ประชุมวางแผนชักชวนให้เพื่อนบ้านช่วยกันดูแลรักษาป่าและปลูกป่าในพื้นที่ลุ่มต้นน้ำแม่สะงะ	115	56.1	90	43.9

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชน	เคย	ร้อยละ	ไม่เคย	ร้อยละ
3. ร่วมมือปฏิบัติหรือสละทรัพย์/แรงงาน				
3.1 ร่วมปลูกป่าต้นน้ำในวันสำคัญ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันเข้าพรรษา และวันสำคัญอื่น ๆ	179	87.3	26	12.7
3.2 ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ในการจับกุมผู้บุกรุกป่าต้นน้ำ	102	49.8	103	50.2
3.3 เคยให้ยืมหรือบริจาควัสดุ เช่น มีด จอบ พลั่ว บุงก็ ปุ๋ย เชือก หรือ ยานพาหนะในการปลูกป่าต้นน้ำ	124	60.5	81	39.5
3.4 ร่วมออกเงินช่วยเหลือเกี่ยวกับการป้องกันรักษาป่าต้นน้ำเหลือการปลูกป่าอนุรักษ์ต้นน้ำ	60	29.3	145	70.7
3.5 เคยชักชวนเพื่อนบ้านให้สังเกตดูการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อต้นน้ำลำธาร ลำธารแห้งและตื้นเขิน	140	68.3	65	31.7
4. การติดตามและประเมินผลโครงการฯ				
4.1 เคยร่วมติดตามการดำเนินงานของโครงการ การปลูกป่า การป้องกันไฟป่า ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ	118	57.6	87	42.4
4.2 เคยเสนอแนะวิธีการบำรุงรักษาป่าต้นน้ำหลังจากได้ปลูกป่าเสร็จสิ้น	100	48.8	105	51.2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชน	เคย	ร้อยละ	ไม่เคย	ร้อยละ
4.3 เคยร่วมเป็นกรรมการใช้น้ำสำหรับการ ทำการเกษตรในหมู่บ้าน	112	54.6	93	45.4
4.4 เคยเผยแพร่ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับ ประโยชน์ของป่าต้นน้ำ ลำธาร และโทษของการตัดไม้ทำลายป่าต้นน้ำ	125	61.0	80	39.0
4.5 เคยรายงานเจ้าหน้าที่เมื่อมีผู้บุกรุกตัด ไม้ทำลายป่าต้นน้ำลำธาร	56	27.3	149	72.7

จากตารางที่ 4 แสดงค่าร้อยละของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำแม่สะงะ โดยแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ ดังนี้

1. การเสนอความคิดเห็นในการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำแม่สะงะ

ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้เสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุมให้มีการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำในบริเวณหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 62.9 รองลงมาเสนอความคิดเห็นต่อที่ประชุมให้มีการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำในบริเวณหมู่บ้านมีคะแนนคิดเป็นร้อยละ 60.5 และร่วมแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในการประชุม คิดเป็นร้อยละ 46.8

2. การวางแผนหรือจัดทำโครงการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำแม่สะงะ

ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ประชุมวางแผนร่วมกับเพื่อนบ้านช่วยกันดูแลรักษาป่าและปลูกป่าในพื้นที่ลุ่มต้นน้ำแม่สะงะ คิดเป็นร้อยละ 56.1 รองลงมาร่วมประชุมวางแผนป้องกันการบุกรุกทำลายป่าในพื้นที่ต้นน้ำแม่สะงะคิดเป็นร้อยละ 53.2 และเข้าร่วมประชุมเพื่อวางแผนโครงการปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำแม่สะงะ คิดเป็นร้อยละ 45.5

3. ร่วมมือลงปฏิบัติหรือสละทรัพย์และแรงงานในการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำ

ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร่วมปลูกป่าต้นน้ำในวันสำคัญ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันเข้าพรรษา และวันสำคัญ ๆ คิดเป็นร้อยละ 87.3 เคยชักชวนเพื่อนบ้านให้สังเกตดูการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อต้นน้ำลำธาร ลำธารแห้งและตื้นเขินคิดเป็นร้อยละ 68.3 และเคยให้ยืมหรือบริจาควัสดุ เช่น มีด จอบ พลั่ว บุงก็ บัว เชือก หรือยานพาหนะในการปลูกป่าต้นน้ำคิดเป็นร้อยละ 60.5

4. การติดตามและประเมินผลโครงการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำ

ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เคยเผยแพร่ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับประโยชน์ของป่าต้นน้ำ ลำธาร และโทษของการตัดไม้ทำลายป่าต้นน้ำ คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมาเคยติดตามการดำเนินงานของโครงการ เช่น การปลูกป่า การป้องกันไฟป่า ติดตามการดำเนินงานของโครงการ เช่น การปลูกป่า การป้องกันไฟป่า ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ คิดเป็นร้อยละ 57.6 และเคยร่วมเป็นกรรมการใช้น้ำสำหรับการทำการเกษตรในหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 54.6

5.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

จากข้อคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ ในของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งหมด 15 ข้อ โดยการให้คะแนน ตอบถูก ได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน คะแนนเต็ม 15 คะแนน เมื่อนำมาเทียบเกณฑ์ระดับคะแนนได้ดังนี้

ตารางที่ 5 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

คะแนนความรู้ความเข้าใจ	ระดับ
คะแนน 11 – 15	มีความรู้มาก
คะแนน 6 – 10	มีความรู้ปานกลาง
คะแนน 0 – 5	มีความรู้น้อย

ผลจากการแจกแจงข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 84.42 รองลงมา มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 14.64 และมีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย เพียงร้อยละ 1.04

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

ความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
ความรู้มาก	30	14.6
ความรู้ปานกลาง	173	84.4
ความรู้น้อย	2	1.0
รวม	205	100.00

5.2.1 การดำรงตำแหน่งที่เป็นทางการ

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามตำแหน่งที่เป็นทางการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งที่เป็นทางการต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของตำแหน่งที่เป็นทางการกับคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F. Ratio	F. Prob.
ระหว่างกลุ่ม	3	6.77	2.25	0.68	0.56
ภายในกลุ่ม	112	366.67	3.27		

ตารางที่ 8 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งที่เป็นทางการ

ตำแหน่งที่เป็นทางการ	จำนวน	X	S.D.
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	6	9.16	2.31
กรรมการหมู่บ้าน	48	9.02	1.82
สมาชิก อบต.	45	9.02	1.58
ผสส. / อสม.	17	8.35	2.11
รวม	116	8.93	1.80

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน จะมีคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเฉลี่ยเท่ากับ 9.16 กลุ่มตัวอย่างที่ดำรงตำแหน่ง กรรมการหมู่บ้านและสมาชิก อบต. มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.02 เท่ากัน กลุ่มตัวอย่างที่เป็น ผสส./อสม. มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.35

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการดำรงตำแหน่งที่เป็นทางการ กลุ่มตัวอย่างที่ดำรงตำแหน่งกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน มีความรู้ความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

5.2.2 การดำรงตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นที่ยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการกับคะแนน
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F. Ratio	F. Prob.
ระหว่างกลุ่ม	4	19.12	4.78	1.43	0.22
ภายในกลุ่ม	103	476.76	3.33		

ตารางที่ 10 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
การอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติจำแนกตามตำแหน่งที่ไม่เป็น
ทางการ

ตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ	จำนวน	X	S.D.
ผู้นำกลุ่ม	11	10.09	2.21
กรรมการกลุ่ม	35	8.62	1.91
ผู้นำศาสนา	9	8.88	1.36
ผู้นำพิธีกรรม	10	9.30	1.25
อื่น ๆ	83	8.93	1.83
รวม	148	8.97	1.83

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งผู้นำกลุ่ม จะมีคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเฉลี่ยเท่ากับ 10.09 กลุ่มตัวอย่างที่ดำรงตำแหน่ง ผู้นำพิธีกรรม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 9.30 กลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 8.93

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการดำรงตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ กลุ่มตัวอย่างที่ดำรงตำแหน่งผู้นำกลุ่ม มีความรู้ความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากผู้นำกลุ่มได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมและศึกษาดูงานของหน่วยงานไปไม่มากกว่า

5.2.3 การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชนต่างกันจะมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชนกับคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F. Ratio	F. Prob.
ระหว่างกลุ่ม	4	18.93	4.73	1.41	0.23
ภายในกลุ่ม	177	593.92	3.35		

ตารางที่ 12 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสมาชิกกลุ่มในชุมชน

สมาชิกกลุ่มในชุมชน	จำนวน	X	S.D
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	35	8.45	1.42
กลุ่มออมทรัพย์	10	8.90	2.13
กลุ่มอนุรักษ์ป่า	67	9.00	1.93
กลุ่มผลไม้	25	8.84	1.88
กลุ่มพืชผัก/ไม้ดอกไม้ประดับ	45	9.42	1.86
กลุ่มอื่น ๆ	-	-	-
รวม	182	8.97	1.84

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มพืชผัก/ไม้ดอกไม้ประดับมีค่าเฉลี่ย 9.43 รองลงมา กลุ่มอนุรักษ์ มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 9.00 และกลุ่ม ออมทรัพย์ และกลุ่มผลไม้ มีคะแนนเฉลี่ย 1.90

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่า ดันน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกสมาชิกกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ความเข้าใจสูง ได้แก่ กลุ่มพืชผัก/ไม้ดอกไม้ประดับและกลุ่มอนุรักษ์มีความรู้ความเข้าใจอันเนื่องมาจากได้รับการอบรม และศึกษาดูงานของโครงการหลวง

5.2.4 ระดับความถี่การรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่า

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ พื้นที่ดันน้ำและทรัพยากรธรรมชาติจำแนกตามระดับความถี่การรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่า พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ดันน้ำและ ทรัพยากรธรรมชาติ

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความถี่การได้รับข่าวสารกับคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าดันน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F. Ratio	F. Prob.
ระหว่างกลุ่ม	3	4.47	1.49	0.45	0.71
ภายในกลุ่ม	200	657.93	3.28		

ตารางที่ 14 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การอนุรักษ์พื้นที่ป่าดันน้ำและทรัพยากรธรรมชาติของสมาชิกการรับข่าวสารเกี่ยวกับ การอนุรักษ์ป่า

ระดับความถี่	จำนวน	X	S.D.
ปีละ 1 – 3 ครั้ง	145	8.86	1.72
ปีละ 4 – 6 ครั้ง	30	9.13	1.87
ปีละ 7 – 9 ครั้ง	11	8.54	1.12
ปีละ 10 ครั้งขึ้นไป	18	9.16	2.59
รวม	204	8.91	1.80

จากการศึกษาพบว่า ระดับความถี่ในการรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าละ 10 ครั้งขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.16 รองลงมา กลุ่มที่ได้รับข่าวสารปีละ 4 – 6 ครั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.13 และได้รับข่าวสารปีละ 1 – 3 ครั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.86 และกลุ่มที่ได้รับข่าวสารปีละ 7 – 9 ครั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.54

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามระดับการรับรู้ข่าวสาร กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารสูงกว่า 10 ครั้งขึ้นไป มีความรู้ความเข้าใจสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีการติดตามข่าวสารข้อมูลมาจากเจ้าหน้าที่และแหล่งสื่อต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งภาษาถิ่น ภาษาชาวเขา จึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติได้ดีกว่ากลุ่มอื่น ๆ

5.2.5 การอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่า การฟื้นฟูป่า การป้องกันป่า การป้องกันไฟป่า

เมื่อวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามได้รับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การพัฒนา การฟื้นฟูป่า การป้องกันรักษาป่า และการป้องกันไฟป่า มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติจำแนกตามการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การฟื้นฟูป่า การป้องกันรักษาป่า และการป้องกันไฟป่า

การได้รับการอบรม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t
ไม่เคยได้รับการอบรม	131	8.92	1.70	0.15
เคยได้รับการอบรม	74	8.87	1.97	
รวม	205	8.90	1.80	

หมายเหตุ $p > 0.05$ = ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การฟื้นฟูป่า การป้องกันรักษาป่า และการป้องกันไฟป่า มีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการได้รับการอบรมและไม่ได้รับการอบรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจสูงกว่าเล็กน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.92 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.87

5.3 ระดับการมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มตัวอย่างในการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำแม่สะงะ

จากข้อคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติในของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งหมด 20 ข้อ โดยการให้คะแนนตอบเคย ได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบไม่เคย 0 คะแนน คะแนนเต็ม 20 คะแนน เมื่อนำมาเทียบเกณฑ์ระดับคะแนนได้ดังนี้

ตารางที่ 16 ระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

คะแนนการมีส่วนร่วม	ระดับ
คะแนน 15 – 20	มีส่วนร่วมมาก
คะแนน 8 – 14	มีส่วนร่วมปานกลาง
คะแนน 0 – 7	มีส่วนร่วมน้อย

จากการแจกแจงข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำแม่สะงะอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 41.12 รองลงมา มีระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 32.73 และมีส่วนร่วมน้อย คิดเป็นร้อยละ 26.35

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

การมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
มีส่วนร่วมมาก	84	41.1
มีส่วนร่วมปานกลาง	67	32.7
มีส่วนร่วมน้อย	54	26.3
รวม	205	100.0

5.3.1 การดำรงตำแหน่งที่เป็นทางการ

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติจำแนกตามตำแหน่งที่เป็นทางการพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งที่เป็นทางการต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการดำรงตำแหน่งที่เป็นทางการกับคะแนนการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F. Ratio	F. Prob.
ระหว่างกลุ่ม	3	99.07	33.02	0.83	0.47
ภายในกลุ่ม	112	4434.12	39.59		

ตารางที่ 19 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งที่เป็นทางการ

ตำแหน่งที่เป็นทางการ	จำนวน	X	S.D.
กำนันผู้ใหญ่บ้าน	6	13.83	6.85
กรรมการหมู่บ้าน	48	13.77	5.43
สมาชิก อบต.	45	12.17	6.99
ผสส. / อสม.	17	11.47	6.42
รวม	116	12.81	6.27

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งก้าน/ผู้ใหญ่บ้าน มีคะแนนการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเฉลี่ยเท่ากับ 13.83 กลุ่มตัวอย่างที่ดำรงตำแหน่งกรรมการหมู่บ้านเฉลี่ยเท่ากับ 13.77 และสมาชิก อบต.มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.17 กลุ่มตัวอย่างที่เป็น ผสส./อสม. มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 11.47

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการดำรงตำแหน่งที่เป็นทางการ กลุ่มตัวอย่างที่ดำรงตำแหน่งก้าน/ผู้ใหญ่บ้าน มีการมีส่วนร่วมระดับสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

5.3.2 การดำรงตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการแตกต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการคะแนนการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F. Ratio	F. Prob.
ระหว่างกลุ่ม	4	1240.28	310.07	8.56	0.00
ภายในกลุ่ม	143	5175.13	36.18		

ตารางที่ 21 แสดงค่ามัธยุมเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ

ตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ	จำนวน	X	S.D
ผู้นำกลุ่ม	11	15.54	5.37
กรรมการกลุ่ม	35	12.48	5.82
ผู้นำศาสนา	9	15.66	6.28
ผู้นำพิธีกรรม	10	17.00	3.19
อื่น ๆ	83	9.07	6.36
รวม	148	11.34	6.60

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งผู้นำพิธีกรรม ผู้นำศาสนาและผู้นำพิธีกรรมมีคะแนนเฉลี่ย 17.00 และ 15.66 และ 15.54 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการดำรงตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ กลุ่มตัวอย่างที่ดำรงตำแหน่ง ผู้นำกลุ่มมีการมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

5.3.3 การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชนต่างกันจะมีระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชนกับคะแนนการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F Ratio	F Prob
ระหว่างกลุ่ม	5	404.04	80.80	2.14	0.06
ภายในกลุ่ม	190	7184.87	37.62		

ตารางที่ 23 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติจำแนกตามสมาชิกกลุ่มในชุมชน

สมาชิกกลุ่มในชุมชน	จำนวน	X	S.D
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	35	10.08	5.34
กลุ่มออมทรัพย์	10	11.50	4.35
กลุ่มอนุรักษ์ป่า	67	11.47	6.68
กลุ่มผลไม้	25	9.60	5.94
กลุ่มพืชผัก/ไม้ดอกไม้ประดับ	45	13.80	6.07
กลุ่มอื่น ๆ	14	10.85	6.70
รวม	196	11.47	6.22

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มพืชผัก/ไม้ดอกไม้ประดับ มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 13.80 รองลงมาคือกลุ่มออมทรัพย์ มีระดับการมีส่วนร่วมในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 11.50 และกลุ่มอนุรักษ์ป่า มีคะแนนเฉลี่ย 11.47

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ พบว่ากลุ่มพืชผัก/ไม้ดอกไม้ประดับมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

5.3.4 ระดับความถี่การรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่า

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามระดับความถี่การรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่า พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความถี่ในการได้รับข่าวสารกับคะแนนการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F. Ratio	F. Prob.
ระหว่างกลุ่ม	3	509.99	169.99	4.55	0.00
ภายในกลุ่ม	200	7461.54	37.30		

ตารางที่ 25 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติของความถี่การรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร

ระดับความถี่	จำนวน	X	S.D.
* ปีละ 1 – 3 ครั้ง	145	10.47	6.32
ปีละ 4 – 6 ครั้ง	30	11.10	5.64
ปีละ 7 – 9 ครั้ง	11	13.27	5.76
* ปีละ 10 ครั้งขึ้นไป	18	15.83	5.07
รวม	204	11.19	6.26

หมายเหตุ * แสดงความแตกต่างระหว่างคู่ของกลุ่มตัวอย่าง ตามระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร

จากการศึกษาพบว่าระดับความถี่ในการรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าปีละ 10 ครั้งขึ้นไปมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 15.83 รองลงมาคือกลุ่มที่ได้รับข่าวสารปีละ 7 – 9 ครั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.27 และได้รับข่าวสารปีละ 4 – 6 ครั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 11.10 และกลุ่มที่ได้รับข่าวสารปีละ 1 – 3 ครั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.47

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติจำแนกตามระดับการรับรู้ข่าวสาร กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารสูงกว่า 10 ครั้งขึ้นไป มีการมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

นอกจากนั้นผลการทดสอบเพิ่มเติม โดยวิธีการของเซเฟซ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับความถี่ที่ละสิบครั้งขึ้นไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธาร

ในระดับสูงซึ่งแตกต่างกับกลุ่มที่ได้รับข้อมูลข่าวสารระดับความถี่ที่ละ 1-3 ครั้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำลำธารในระดับปานกลาง สรุปได้ว่ากลุ่มที่มีระดับความถี่การได้รับข่าวสารแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำลำธารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5.3.5 การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามได้รับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การฟื้นฟูป่า การป้องกันรักษาป่า และการป้องกันไฟป่า มีระดับการมีส่วนร่วมการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 26 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติจำแนกตามการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การฟื้นฟูป่า การป้องกันรักษาป่า และการป้องกันไฟป่า

การได้รับการอบรม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t
ไม่เคยได้รับการอบรม	131	10.10	6.45	0.004
เคยได้รับการอบรม	74	13.10	5.39	
รวม	205	11.19	6.25	

หมายเหตุ $p < 0.05$ = แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการอบรมมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการได้รับการอบรม พบว่า กลุ่มที่เคยได้รับการอบรมมีส่วนร่วมสูงกว่ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.10 กลุ่มไม่ได้รับการอบรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.10 ทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

5.4 ปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ในการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำแม่สะงะ

จากข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชากรกลุ่มตัวอย่างในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติในของประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ โดยการให้คะแนน 3 ระดับ ได้แก่ มีปัญหามาก 3 คะแนน มีปัญหาปานกลาง 2 คะแนน มีปัญหาน้อย 1 คะแนน มีคะแนนเต็ม 30 คะแนน เมื่อนำมาเทียบเกณฑ์ระดับคะแนนได้ดังนี้

ตารางที่ 27 ระดับปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและ
ทรัพยากรธรรมชาติ

คะแนนปัญหาอุปสรรค	ระดับ
คะแนน 21 – 30	มีปัญหามาก
คะแนน 11 – 20	มีปัญหาปานกลาง
คะแนน 1 – 10	มีปัญหาน้อย

ผลจากการแจกแจงข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำแม่สะงะ อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 68.85 รองลงมา มีระดับปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมมาก คิดเป็นร้อยละ 25.92 และมีปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมน้อย คิดเป็นร้อยละ 5.43

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วม
เกี่ยวกับอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

ปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
มีปัญหามาก	53	25.9
มีปัญหาปานกลาง	141	68.7
มีปัญหาน้อย	11	5.4
รวม	205	100.0

ตารางที่ 29 จำนวน ร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะ
ในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำแม่สะงะ

กิจกรรม	มาก		ปานกลาง		น้อย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาประชุมวางแผนโครงการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำ	33	16.1	106	51.7	66	32.2
2. ปัญหาการได้รับการยอมรับทางความคิดเห็น	19	9.3	120	58.5	66	32.2
3. ปัญหาการป้องกันและรักษาป่าต้นน้ำ	46	22.4	105	51.2	54	26.3
4. ปัญหาการปลูกป่าต้นน้ำ	39	19.0	92	44.9	74	36.1
5. ปัญหาการบำรุงรักษาป่าต้นน้ำ	46	22.4	65	46.3	64	31.2
6. ปัญหาการก่อสร้างฝายต้นน้ำ	35	17.1	80	39.0	90	43.9
7. ปัญหาการประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ	34	16.6	93	45.4	78	38.0
8. ปัญหาการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่	24	11.7	100	48.8	81	39.5
9. ปัญหาการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำ เช่น ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ฯลฯ	51	24.9	99	48.3	55	26.8
10. ปัญหาการติดตามประเมินผล	18	8.8	100	48.8	87	42.4

จากตารางที่ 29 จำนวน ร้อยละ ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมและข้อเสนอแนะในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำแม่สะงะ พบว่า เมื่อพิจารณาตามรายชื่อแล้วข้อที่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การใช้ประโยชน์พื้นที่ป่าต้นน้ำ เช่น ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 24.9 รองลงมา และปัญหาการป้องกันและรักษาป่าต้นน้ำ ปัญหาการบำรุงรักษาป่าต้นน้ำ คิดเป็นร้อยละ 22.4 เท่ากัน ปัญหาการปลูกป่าต้นน้ำ คิดเป็นร้อยละ 19.0 และปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัญหาการได้รับการยอมรับทางความคิดเห็น คิดเป็นร้อยละ 58.5 รองลงมา ปัญหาประชุมวางแผนโครงการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำคิดเป็นร้อยละ 51.7 ปัญหาการป้องกันและรักษาป่าต้นน้ำ คิดเป็นร้อยละ 51.2 สำหรับมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยได้แก่ ปัญหาการก่อสร้างฝายต้นน้ำ คิดเป็นร้อยละ 43.9 รองลงมาการติดตามผลคิดเป็นร้อยละ 42.4 ปัญหาการประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำคิดเป็น ร้อยละ 38.0

ตารางที่ 30 คะแนนเฉลี่ยของปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำ
แม่สะงะ

ข้อความการมีส่วนร่วม	คะแนนเฉลี่ย	ระดับการ ปัญหา
1. ปัญหาประชุมวางแผนโครงการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำ	12.5	ปานกลาง
2. ปัญหาการได้รับการยอมรับทางความคิดเห็น	12.1	ปานกลาง
3. ปัญหาการป้องกันและรักษาป่าต้นน้ำ	13.4	ปานกลาง
4. ปัญหาการปลูกป่าต้นน้ำ	12.5	ปานกลาง
5. ปัญหาการบำรุงรักษาป่าต้นน้ำ	13.0	ปานกลาง
6. ปัญหาการก่อสร้างฝายต้นน้ำ	11.8	ปานกลาง
7. ปัญหาการประชาสัมพันธ์ด้านการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ	12.2	ปานกลาง
8. ปัญหาการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือ เจ้าหน้าที่	11.7	ปานกลาง
9. ปัญหาการใช้ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำ เช่นปลูกพืช เลี้ยง สัตว์	13.5	ปานกลาง
10. ปัญหาการติดตามประเมินผล	11.3	ปานกลาง

จากตารางที่ 30 คะแนนเฉลี่ยสภาพปัญหาการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำ
แม่สะงะ พบว่า สภาพปัญหาในการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็นปัญหาแต่เมื่อ
พิจารณาระดับคะแนนค่าเฉลี่ยสามารถอธิบายถึงอันดับปัญหา ดังนี้ ปัญหาอันดับหนึ่ง คือ การใช้
ประโยชน์พื้นที่ต้นน้ำ เช่นปลูกพืช เลี้ยงสัตว์มีคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.5 ประเด็นปัญหาอันดับ
สองคือปัญหาการป้องกันและรักษาป่าต้นน้ำคะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.4 ประเด็นปัญหาอันดับ
สามคือปัญหาการบำรุงรักษาป่าต้นน้ำ คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.0

ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่า

จากผลการศึกษาตามตารางที่ 29 ตารางที่ 30 และจากการที่ผู้ศึกษาได้ปฏิบัติงานในพื้นที่ทำการศึกษารูปสภาพปัญหาในการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็นปัญหา เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละสามารถลำดับความสำคัญของปัญหาตามลำดับคือ

1. ปัญหาการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 13.53 เนื่องจากชุมชนในพื้นที่ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ ในพื้นที่ต้นน้ำลำธารที่ต้องอนุรักษ์ไว้ ชุมชนอาศัยทำกินอยู่จำนวนมาก ความจำกัดของพื้นที่เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์เกิดปัญหาอย่างยิ่งในฤดูเพาะปลูก สัตว์เลี้ยงประเภท วัว ควาย ขาดแคลนพื้นที่หากิน ไม่มีเอกสารสิทธิทำกิน

2. ปัญหาการป้องกันและรักษาป่าต้นน้ำลำธาร เกิดปัญหาต่อเนื่องจากที่กล่าวแล้ว แยกดินจากการใช้พื้นที่ทำการเกษตร การปรับปรุงปัจจัยพื้นฐานที่อยู่อาศัย การใช้ทรัพยากรทำให้เกิดปัญหาทั้งด้านสังคมและกฎระเบียบชุมชน มีปัญหาให้ร่วมกันทำการแก้ไขในระดับคณะกรรมการกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติบ่อย ๆ

3. ปัญหาการบำรุงรักษาป่าต้นน้ำ มีความสำคัญเป็นอันดับสาม จากการที่มีเจ้าหน้าที่เข้าไปส่งเสริมให้ชุมชนพัฒนาพื้นที่ป่าต้นน้ำตลอดมา จนชุมชนเกิดความตระหนักปัญหาเกิดจากเงินทุนสนับสนุนน้อยในส่วนค่าตอบแทน เช่น ค่าอาหาร ชาวบ้านต้องสละเวลาในการประกอบอาชีพส่วนตัว

4. ปัญหาการประชุมวางแผนโครงการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ ปัญหาเกิดจากเจ้าหน้าที่ที่เข้าไปส่งเสริมได้รับแผนงานในแต่ละปีมาแล้วในลักษณะ Top-Draw กลุ่มองค์กรชุมชนยังไม่มีบทบาทในการวางแผนงานของชุมชนมากนัก

สภาพปัญหาอื่น ๆ เช่น การปลูกป่าต้นน้ำ การประชาสัมพันธ์ การก่อสร้างฝายต้นน้ำ ส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านสละเวลาและเงินทุนส่วนปัญหาการได้รับการยอมรับทางความคิดเห็น การประสานงานหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่และการติดตามประเมินผลจากการที่ชุมชน 14 กลุ่มบ้านในพื้นที่ที่ทำการศึกษารับสนับสนุนให้จัดตั้งกลุ่มองค์กรชุมชนต่าง ๆ เช่น กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการตั้งคณะกรรมการหมู่บ้านทุกกลุ่มบ้าน เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์และทำการประชุมร่วมกันทุกเดือน โดยมีเจ้าหน้าที่ส่งเสริมจากองค์กรต่าง ๆ เป็นที่ปรึกษา ซึ่งประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ จากความเคลื่อนไหวของสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันองค์กรชุมชนจึงต้องประสบปัญหาที่ต้องนำมาพินิจพิจารณาและหาแนวทางแก้ไข ซึ่งยังคงมีสภาพปัญหา เช่น ปัญหาการประสานงาน เจ้าหน้าที่และการติดตามประเมินผลยังอยู่ในระดับกรรมการหมู่บ้านหรือผู้นำชุมชน

5.4.1 การดำรงตำแหน่งที่เป็นทางการ

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามตำแหน่งที่เป็นทางการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการดำรงตำแหน่งที่เป็นทางการต่างกันจะมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 31 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการดำรงตำแหน่งที่เป็นทางการกับปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F. Ratio	F. Prob.
ระหว่างกลุ่ม	3	50.14	16.71	1.01	0.38
ภายในกลุ่ม	112	1843.60	16.46		

ตารางที่ 32 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งที่เป็นทางการ

ตำแหน่งที่เป็นทางการ	จำนวน	X	S.D.
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	6	18.50	3.56
กรรมการหมู่บ้าน	48	19.00	4.22
สมาชิก อบต.	45	17.62	4.00
ผสส. / อสม.	17	17.00	3.82
รวม	116	18.25	4.05

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งกรรมการหมู่บ้านมีความคิดเห็นปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำ และทรัพยากรธรรมชาติในระดับปานกลางค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.00 และกลุ่มตัวอย่างที่ดำรงตำแหน่งกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.50

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการดำรงตำแหน่งที่เป็นทางการ กลุ่มตัวอย่างที่ดำรงตำแหน่งกรรมการหมู่บ้าน มีปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

5.4.2 การดำรงตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการแตกต่างกันจะมีระดับปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติต่างกัน อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ผลการศึกษาปรากฏในตารางที่ 29

ตารางที่ 33 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการคะแนนปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F. Ratio	F. Prob.
ระหว่างกลุ่ม	4	294.62	73.65	4.61	0.00
ภายในกลุ่ม	143	2282.67	15.96		

ตารางที่ 34 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ

ตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ	จำนวน	X	S.D
ผู้นำกลุ่ม	11	17.36	3.35
กรรมการกลุ่ม	35	19.82	3.86
ผู้นำศาสนา	9	19.66	4.09
ผู้นำพิธีกรรม	10	14.70	2.86
อื่น ๆ	83	17.28	4.20
รวม	148	17.86	4.18

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งกรรมการกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.82 รองลงมาผู้นำศาสนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.66 ผู้นำกลุ่ม อื่น ๆ และ ผู้นำพิธีกรรมมีคะแนนค่าเฉลี่ย 17.36 15.28 และ 14.70 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการดำรงตำแหน่งที่ไม่เป็นทางการ กลุ่มตัวอย่างที่ดำรงตำแหน่งกรรมการกลุ่ม มีปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

5.4.3 การเป็นสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่ม และไม่เป็นสมาชิก พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกต่างกันจะมีระดับปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 35 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติจำแนกตามการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การฟื้นฟูป่า การป้องกันรักษาป่า และการป้องกันไฟป่า

สมาชิกกลุ่ม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t
เป็นสมาชิกกลุ่ม	107	18.79	3.94	0.46
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	98	17.54	4.18	
รวม	205	18.19	4.10	

หมายเหตุ $p > 0.05 =$ ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มมีความคิดเห็นว่าปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.79 ส่วนกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.54

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่แตกต่างกัน

5.4.4 การเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชน

พบว่า กลุ่มสหกรณ์การเกษตร กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มอนุรักษ์ป่า กลุ่มไม้ผล กลุ่มพืชผักไม่ประดับ และกลุ่มอื่น ๆ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชนต่างกันจะมีระดับปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 36 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชนกับคะแนนปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F. Ratio	F. Prob.
ระหว่างกลุ่ม	5	178.68	35.73	2.16	0.05
ภายในกลุ่ม	190	3138.06	16.51		

ตารางที่ 40 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสมาชิกกลุ่มในชุมชน

สมาชิกกลุ่ม	จำนวน	X	S.D.
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	35	19.62	2.43
กลุ่มออมทรัพย์	10	20.00	4.61
กลุ่มอนุรักษ์ป่า	67	18.46	4.23
กลุ่มผลไม้	25	17.40	4.56
กลุ่มพืชผัก/ไม้ดอกไม้ประดับ	45	17.35	4.49
กลุ่มอื่น ๆ	14	16.92	4.62
รวม	196	18.25	4.12

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ มีปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 20.00 รองลงมาสหกรณ์การเกษตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.62 และกลุ่มอนุรักษ์ป่า มีคะแนนเฉลี่ย 18.46

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ มีปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

5.4.5 ระดับความถี่การรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่า

เมื่อวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามระดับความถี่การรับข่าวสาร เกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่า พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 38 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของความถี่การได้รับข่าวสารกับคะแนนปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F. Ratio	F. Prob.
ระหว่างกลุ่ม	3	173.64	57.88	3.55	0.01
ภายในกลุ่ม	200	3255.89	16.27		

ตารางที่ 39 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติของความถี่การรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่า

ระดับความถี่	จำนวน	X	S.D.
ปีละ 1 – 3 ครั้ง	145	17.62	4.09
ปีละ 4 – 6 ครั้ง	30	19.50	4.22
ปีละ 7 – 9 ครั้ง	11	20.54	4.43
ปีละ 10 ครั้งขึ้นไป	18	19.11	2.78
รวม	204	18.19	4.11

จากการศึกษาพบว่าระดับความถี่ในการรับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าปีละ 7-9 ครั้ง มีปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติระดับสูง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.54 รองลงมาคือกลุ่มที่ได้รับข่าวสารปีละ 4-6 ครั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ

19.50 และได้รับข่าวสารปีละ 10 ครั้งขึ้นไป ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 19.11 และกลุ่มที่ได้รับข่าวสารปีละ 1 – 3 ครั้ง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.62

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามระดับการรับรู้ข่าวสาร กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารปีละ 7 – 9 ครั้ง มีปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ

5.4.6 การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการได้รับการอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การพัฒนา การฟื้นฟู การป้องกันรักษาป่า และการป้องกันไฟป่า มีระดับปัญหาอุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 40 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการได้รับการอบรมกับคะแนนปัญหา อุปสรรคในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ

การได้รับการอบรม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t
ไม่เคยได้รับการอบรม	131	17.88	3.91	0.15
เคยได้รับการอบรม	74	18.74	4.38	

หมายเหตุ $p > 0.05 =$ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอบรมกับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการอบรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ จำแนกตามการได้รับการอบรมพบว่า ทั้งสองกลุ่มมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าต้นน้ำและทรัพยากรธรรมชาติไม่แตกต่างกัน